

Advies

(A)2023

14 november 2019

Advies over het voorstel van herstelplan van Elia System Operator NV met inbegrip van de lijsten van significante netgebruikers en significante netgebruikers met hoge prioriteit en de bijhorende maatregelen/voorwaarden

Artikel 259 en artikel 262, §1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe

Niet-vertrouwelijke versie

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. RECHTSGROND	4
1.1. Advies over het voorstel van herstelplan.....	4
1.2. Advies over de lijst van significante netgebruikers en de lijst van significante netgebruikers met hoge prioriteit en de bijhorende maatregelen/voorwaarden	5
2. ANALYSE VAN HET VOORSTEL VAN HERSTELPLAN, MET INBEGRIIP VAN DE LIJSTEN VAN SIGNIFICANTE NETGEBRUIKERS EN SIGNIFICANTE NETGEBRUIKERS MET HOGE PRIORITEIT EN DE BIJHORENDE MAATREGELEN/VOORWAARDEN	7
2.1. Nood aan het behoud van het Ministerieel Besluit Afschakelplan	7
2.2. herziening van de plannen binnen twee jaar na goedkeuring	8
2.3. De voorafgaande RAADPLEGING.....	8
2.4. Inhoudelijke opmerkingen bij het voorstel van HERSTELplan.....	9
2.4.1. Aannames van het voorstel van herstelplan.....	9
2.4.2. Lijsten van significante netgebruikers en netgebruikers met hoge prioriteit en daaraan verbonden maatregelen/voorwaarden.....	10
2.4.3. Andere inhoudelijke opmerkingen.....	12
3. CONCLUSIE	16
BIJLAGE.....	18

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) ontving op 9 oktober 2019 een brief van de minister bevoegd voor energie van dezelfde datum met verzoek om een advies te geven binnen een termijn van veertig kalenderdagen over de vertrouwelijke versies van:

- Het ontwerp van het systeembeschermingsplan van transmissienetbeheerder Elia overeenkomstig artikel 261, §1, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe,
- Het ontwerp van herstelplan van transmissienetbeheerder Elia overeenkomstig artikel 262, §1, van het voornoemde koninklijk besluit, en
- De bijhorende ontwerplijsten met significante netgebruikers (SNGs) en significante netgebruikers met hoge prioriteit (HPSNGs) conform artikel 259 van het voornoemde koninklijk besluit, alsook de verplichtingen die volgen uit de punten c) en d) van artikel 4, lid 2, van de verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet.

De ontwerplijsten met significante netgebruikers (SNGs) en significante netgebruikers met hoge prioriteit (HPSNGs) zijn terug te vinden in de vertrouwelijke versies van de genoemde ontwerpplannen.

De minister bevoegd voor energie voegt nog het volgende toe aan deze adviesvraag:

“Bij de goedkeuring van hoger vermelde plannen zou kunnen worden overwogen om de automatische regelingen en manuele procedures, de aspecten van herstel en andere elementen die in voornoemde plannen moeten worden opgenomen, niet bijkomend ook nog eens te behouden in het ministerieel besluit van 3 juni 2005 tot vaststelling van het afschakelplan van het transmissienet van elektriciteit (MB afschakelplan). In dat opzicht zou het kunnen worden overwogen om, in voorkomend geval, bij de goedkeuring van het systeembeschermingsplan en het herstelplan, alle elementen die in voornoemde plannen reeds geregeld worden, te verwijderen in het MB afschakelplan (alle autonome handelingen van de netbeheerder zoals de procedure van ‘plotse fenomenen’, enz.). In de toekomst en wanneer uitvoering dient gegeven te worden aan de verordening 2019/941 (risk preparedness) zou ook de rest van het MB afschakelplan verplaatst kunnen worden naar het zogenaamde ‘risicoparaatheidsplan’ waarin de nationale maatregelen bij crisis worden opgenomen (‘procedure van schaarste’, vraagbeperkende maatregelen en verbodsmaatregelen, enz. met een rol voor de nationaal bevoegde instantie).

Verder zou diezelfde goedkeuring van de plannen eveneens afhankelijk kunnen worden gemaakt van een eerste herziening van de plannen door de netbeheerder binnen twee jaar na deze goedkeuring (artikelen 50 en 51 Vo. 2017/2196). Graag verkrijgen wij eveneens uw advies terzake.”

Het directiecomité van de CREG heeft het hiernavolgende advies goedgekeurd tijdens zijn vergadering van 14 november 2019. Huidig advies heeft betrekking op het ontwerp van herstelplan (ook voorstel van herstelplan genoemd in dit advies), met inbegrip van de bijhorende ontwerplijsten van SNGs en HPSNGs en de bijhorende maatregelen/voorwaarden. Het ontwerp van systeembeschermingsplan, met inbegrip van de bijhorende ontwerplijsten van SNGs en HPSNGs maakt het voorwerp uit van een afzonderlijk advies¹.

¹ Vertrouwelijk advies (A)2022 van de CREG van 14 november 2019 over het voorstel van systeembeschermingsplan van Elia System Operator NV met inbegrip van de lijsten van significante netgebruikers en significante netgebruikers met hoge prioriteit en de bijhorende maatregelen/voorwaarden

Naast de inleiding bevat het advies drie delen. In het eerste deel onderzoekt de CREG de rechtsgrond voor het gevraagde advies. In het tweede deel onderzoekt de CREG het voorstel van herstelplan en in het derde deel formuleert zij haar conclusie. [VERTROUWELIJK]

1. RECHTSGROND

1.1. ADVIES OVER HET VOORSTEL VAN HERSTELPLAN

1. Met toepassing van artikel 4(5) van de verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet (hierna: de Europese netcode E&R) stelt elke TSB, uiterlijk op 18 december 2018, de regulerende autoriteit of de door de lidstaat aangewezen instantie in kennis van het overeenkomstig artikel 11 uitgewerkte systeembeschermingsplan en het overeenkomstig artikel 23 uitgewerkte herstelplan, of ten minste van de volgende elementen van deze plannen:

- a) de doelstellingen van het systeembeschermingsplan en het herstelplan, met inbegrip van de te beheren fenomenen of op te lossen situaties;
- b) de voorwaarden voor de activering van de maatregelen van het systeembeschermingsplan en het herstelplan;
- c) de motivering van elke maatregel, met een beschrijving van hoe deze bijdraagt tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het systeembeschermingsplan en het herstelplan, alsook de met de uitvoering van deze maatregelen belaste partij, en
- d) de op grond van de artikelen 11 en 23 vastgestelde termijnen voor de uitvoering van de maatregelen.

Met toepassing van artikel 23(1) van de Europese netcode E&R ontwerpt elke TSB uiterlijk op 18 december 2018 een herstelplan in overleg met relevante DSBs, SNGs, nationale regelgevende instanties of instanties bedoeld in artikel 4, lid 3, aangrenzende TSBs en de andere TSBs in die synchrone zone.

2. Artikel 262, §1, van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna: het federaal technisch reglement) luidt als volgt wat betreft het herstelplan:

“§ 1. Onverminderd artikel 23, lid 1 van de Europese netwerkcode E&R, maakt de transmissienetbeheerder uiterlijk op het tijdstip bedoeld in voornoemd artikel 23, lid 1, na raadpleging van de commissie en de Algemene Directie Energie, een voorstel van herstelplan voor het net over aan de minister.

Na advies van de commissie en van de Algemene Directie Crisiscentrum van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken en in overleg met de ministers bevoegd voor Economie en Binnenlandse Zaken, keurt de minister het voorstel van herstelplan bedoeld in het eerste lid en de wijzigingen ervan goed of verzoekt de minister aan de transmissienetbeheerder om een nieuw en aangepast voorstel ter goedkeuring voor te leggen.

3. De minister bevoegd voor energie heeft derhalve de bevoegdheid om op voorstel van de transmissienetbeheerder het herstelplan goed te keuren na het inwinnen van advies van de CREG en

van de Algemene Directie Crisiscentrum van de FOD Binnenlandse Zaken en na het plegen van overleg daarover met de ministers bevoegd voor Economie en Binnenlandse Zaken.

1.2. ADVIES OVER DE LIJST VAN SIGNIFICANTE NETGEBRUIKERS EN DE LIJST VAN SIGNIFICANTE NETGEBRUIKERS MET HOGE PRIORITEIT EN DE BIJHORENDE MAATREGELEN/VOORWAARDEN

4. Met toepassing van artikel 4(2) van de Europese netcode E&R zal iedere TSB de desbetreffende regelgevende instantie in overeenstemming met artikel 37 van Richtlijn 2009/72/EG de volgende voorstellen ter goedkeuring voorleggen:

- a) de voorwaarden om op te treden als aanbieder van beschermingsdiensten op contractbasis, overeenkomstig lid 4;
- b) de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis, overeenkomstig lid 4;
- c) de lijst van SNGs die verantwoordelijk zijn voor de toepassing op hun installaties van de maatregelen die voortvloeien uit de verplichte eisen bedoeld in Verordeningen (EU) 2016/631, (EU) 2016/1388 en (EU) 2016/1447 en/of nationale wetgeving, en een lijst van door die SNG's toe te passen maatregelen zoals bepaald door de TSB's in artikel 11, lid 4, onder c), en artikel 23, lid 4, onder c);
- d) de lijst van in artikel 11, lid 4, onder d), en artikel 23, lid 4, onder d), bedoelde significante netgebruikers met hoge prioriteit of de beginselen die voor de vaststelling daarvan worden toegepast, en de voorwaarden voor het ontkoppelen en reactiveren van netgebruikers met hoge prioriteit, tenzij dit door de nationale wetgeving van lidstaten is bepaald;
- e) de overeenkomstig artikel 36, lid 1, opgestelde regels voor de opschorting en het herstel van marktactiviteiten;
- f) specifieke regels voor onbalansverrekening en verrekening van balanceringsenergie in het geval van opschorting van marktactiviteiten, overeenkomstig artikel 39, lid 1;
- g) het testplan, overeenkomstig artikel 43, lid 2.

5. Met toepassing van artikel 4(3) van de Europese netcode E&R kunnen de in artikel 4, lid 2, onder a) t/m d) en onder g), bedoelde voorstellen, indien een lidstaat dit zo heeft bepaald, ter goedkeuring worden voorgelegd aan een andere instantie dan de regelgevende instantie. Regelgevende instanties en overeenkomstig dit lid door de lidstaten aangewezen instanties nemen binnen zes maanden na de datum van indiening door de TSB een besluit over de in lid 2 bedoelde voorstellen.

6. De Koning heeft de bevoegdheid om de voorstellen bedoeld in artikel 4(2)(c), (d) en (g), van de Europese netcode E&R goed te keuren aan de Minister bevoegd voor energie toevertrouwd. Dit betreft *in concreto* het voorstel van lijst van significante netgebruikers en de door hen toe te passen maatregelen, het voorstel van lijst van significante netgebruikers met hoge prioriteit en de voorwaarden voor het ontkoppelen en reactiveren ervan, alsmede het voorstel van testplan.

Artikel 259 van het federaal technisch reglement bepaalt immers het volgende: *“Op voorstel van de transmissienetbeheerder en na advies van de commissie, keurt de minister de voorstellen goed die bedoeld zijn in artikel 4.2, c), d) en g), van de verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet.”*

De minister bevoegd voor energie dient weliswaar het advies van de CREG in te winnen vooraleer de betrokken voorstellen van de transmissienetbeheerder goed te keuren.

7. De lijst van significante netgebruikers en de lijst van significante netgebruikers met hoge prioriteit en de bijhorende maatregelen/voorwaarden dienen in het herstelplan te zijn opgenomen.

Het herstelplan bevat met toepassing van artikel 23(4) van de Europese netcode E&R immers met name de volgende elementen:

- a) een lijst van de maatregelen die de TSB moet toepassen op zijn installaties;
- b) een lijst van maatregelen die de DSB's moeten toepassen en van de DSB's die verantwoordelijk zijn voor de toepassing van die maatregelen op hun installaties;
- c) een lijst van de SNG's die verantwoordelijk zijn voor de toepassing op hun installaties van de maatregelen die voortvloeien uit de verplichte eisen die zijn vastgesteld in Verordening (EU) 2016/631, (EU) 2016/1388 en (EU) 2016/1447 of uit nationale wetgeving, en een lijst van door die SNG's toe te passen maatregelen;
- d) de lijst van significante netgebruikers met hoge prioriteit en de voorwaarden voor hun ontkoppeling en spanningsherstel;
- e) een lijst van onderstations die essentieel zijn voor de procedures van het herstelplan;
- f) het aantal vermogensbronnen in de regelzone van de TSB die nodig zijn om de spanning in zijn systeem te herstellen met een bottom-upspanningsherstelstrategie met black-startgeschiktheid, snelle hersynchronisatiegeschiktheid (door eigenbedrijfsituatie) en eilandbedrijfsgeschiktheid, en
- g) de toepassingstermijnen voor elke genoemde maatregel.

Met het huidige advies over het voorstel van herstelplan geeft de CREG derhalve ook een advies over de lijst van significante netgebruikers en de lijst van significante netgebruikers met hoge prioriteit en de bijhorende maatregelen/voorwaarden als bedoeld in artikel 4(2)(c) en (d) van de Europese netcode E&R die in dit voorstel van plan zijn opgenomen.

2. ANALYSE VAN HET VOORSTEL VAN HERSTELPLAN, MET INBEGRIJF VAN DE LIJSTEN VAN SIGNIFICANTE NETGEBRUIKERS EN SIGNIFICANTE NETGEBRUIKERS MET HOGE PRIORITEIT EN DE BIJHORENDE MAATREGELLEN/VOORWAARDEN

8. De CREG gaat in delen 2.1 en 2.2 van dit advies in op twee specifieke vragen van de minister bevoegd voor energie betreffende de goedkeuring van het herstelplan gesteld in haar brief van 9 oktober 2019. In delen 2.3 en 2.4 van dit advies analyseert de CREG het voorstel van vertrouwelijk herstelplan dat als bijlage gevoegd is bij de brief van de minister bevoegd voor energie van 9 oktober 2019 in het licht van de Europese netcode E&R.

Er wordt verwezen naar het advies (A)2022 van de CREG van 14 november 2019 over het voorstel van systeembeschermingsplan van Elia System Operator NV, met inbegrip van de lijsten van significante netgebruikers en significante netgebruikers met hoge prioriteit en de bijhorende maatregelen/voorwaarden, waarop deze analyse van het voorstel van herstelplan sterk aansluit.

2.1. NOOD AAN HET BEHOUD VAN HET MINISTERIEEL BESLUIT AFSCHAKELPLAN

9. In haar adviesvraag van 9 oktober 2019 stelt de minister dat bij de goedkeuring van het systeembeschermingsplan en het herstelplan zou kunnen worden overwogen om de automatische regelingen en manuele procedures, de aspecten van herstel en andere elementen die in voornoemde plannen moeten worden opgenomen, niet bijkomend ook nog eens te behouden in het ministerieel besluit van 3 juni 2005 tot vaststelling van het afschakelplan van het transmissienet van elektriciteit. Meer bepaald stelt de minister het volgende: *“In dat opzicht zou het kunnen worden overwogen om, in voorkomend geval, bij de goedkeuring van het systeembeschermingsplan en het herstelplan, alle elementen die in voornoemde plannen reeds geregeld worden, te verwijderen in het MB afschakelplan (alle autonome handelingen van de netbeheerder zoals de procedure van ‘plotse fenomenen’, enz.). In de toekomst en wanneer uitvoering dient gegeven te worden aan de verordening 2019/941 (risk preparedness) zou ook de rest van het MB afschakelplan verplaatst kunnen worden naar het zogenaamde ‘risicoparaatheidsplan’ waarin de nationale maatregelen bij crisis worden opgenomen (‘procedure van schaarste’, vraagbeperkende maatregelen en verbodsmaatregelen, enz. met een rol voor de nationaal bevoegde instantie).”*

De minister bevoegd voor energie gaat in haar vraagstelling uit van een inhoudelijke overlapping tussen het ministerieel besluit van 3 juni 2005 tot vaststelling van het afschakelplan van het transmissienet van elektriciteit (het Ministerieel Besluit Afschakelplan) en de door haar genoemde plannen, waaronder het herstelplan. Volgens de CREG valt inderdaad niet uit te sluiten dat het Ministerieel Besluit Afschakelplan overbodig wordt naast de Europese netcode E&R, het systeembeschermingsplan, het herstelplan en het toekomstige risicoparaatheidsplan (artikel 10 van de Europese verordening betreffende risicoparaatheid)².

² Verordening (EU) 2019/941 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende risicoparaatheid in de elektriciteitssector en tot intrekking van Richtlijn 2005/89/EG

De CREG verwijst naar wat zij daarover heeft uiteengezet in deel 2.1. van haar advies (A)2022 van 14 november 2019 over het voorstel van systeembeschermingsplan van Elia System Operator NV, met inbegrip van de lijsten van significante netgebruikers en significante netgebruikers met hoge prioriteit en de bijhorende maatregelen/voorwaarden en dat hier als integraal herhaald dient te worden beschouwd.

2.2. HERZIENING VAN DE PLANNEN BINNEN TWEE JAAR NA GOEDKEURING

10. In haar adviesvraag van 9 oktober 2019 vraagt de minister het advies van de CREG over de idee om de goedkeuring van de plannen afhankelijk te maken van een eerste herziening van de plannen door de netbeheerder binnen twee jaar na deze goedkeuring verwijzend naar de artikelen 50 en 51 van de Europese verordening E&R.

Met toepassing van artikel 51(3) van de Europese netcode E&R evalueert de TSB minstens om de vijf jaar zijn volledige herstelplan om de doeltreffendheid ervan te beoordelen. Met toepassing van artikel 51(5) van de Europese netcode E&R wijzigt de TSB zijn herstelplan indien hij vaststelt dat het herstelplan moet worden aangepast en voert hij deze wijzigingen uit overeenkomstig artikel 4, lid 2, onder c) en d), en de artikelen 23 en 24. Artikel 50 van de Europese netcode E&R bevat analoge bepalingen wat betreft het systeembeschermingsplan.

Deze bepalingen laten toe dat het herstelplan reeds na twee jaar wordt geëvalueerd en herzien (“minstens om de vijf jaar” en “indien hij vaststelt”).

De CREG heeft geen bezwaar tegen een evaluatie en zo nodig herziening van het herstelplan op korte termijn (bv. na twee jaar). Enerzijds moet een herstelplan voldoende stabiel zijn, anderzijds moet het flexibel kunnen worden aangepast als dat nodig blijkt. Er zijn een aantal elementen die een evaluatie ervan op korte termijn kunnen verantwoorden. Er is vooreerst het feit dat het herstelplan voor de eerste maal wordt uitgewerkt volgens de bepalingen van de Europese netcode E&R. Er worden meestal lessen getrokken uit zo'n eerste oefening. Het herstelplan moet ook aansluiten op het systeembeschermingsplan waarvoor de CREG in haar advies (A)2022 van 14 november 2019 specifieke aandachtspunten formuleert die mede een invloed hebben op het herstelplan.

De CREG maakt inzake de vraag om herziening geen onderscheid tussen het herstelplan en het systeembeschermingsplan. De CREG verwijst naar wat zij daarover heeft uiteengezet in haar advies (A)2022 van 14 november 2019 over het voorstel van systeembeschermingsplan van Elia System Operator NV, met inbegrip van de lijsten van significante netgebruikers en significante netgebruikers met hoge prioriteit en de bijhorende maatregelen/voorwaarden.

2.3. DE VOORAFGAANDE RAADPLEGING

11. De toepassing van artikel 23(1) van de Europese netcode E&R houdt in dat Elia het voorstel van herstelplan ontwerpt in overleg met (“*in consultation with*” volgens de Engelse versie van de netcode) de distributiesysteembeheerders (hierna: DSBs), de SNGs, de CREG, de AD Energie van de FOD Economie, de aangrenzende transmissiesysteembeheerders (hierna: TSBs) en de andere TSBs van de synchrone zone continentaal Europa. Elia meldt in paragraaf 1 (inleiding) en paragraaf 2 (wettelijk kader) van het voorstel van herstelplan dat de opstelling is gebeurd in ‘samenspraak’ met deze lijst van instanties. Verder belicht Elia echter niet de draagwijdte van de raadpleging van de verschillende instanties. De samenspraak met de CREG, voor de indiening door Elia van het herstelplan op 18 december 2018, reikte in ieder geval niet verder dan een discussie over de interpretatie van de Europese netcode E&R zonder een bespreking van de ontwerp tekst van het herstelplan. De opstart van een werkgroep Herstelplan in juli 2019, waarvan sprake in de adviesaanvraag, om Elia in de

mogelijkheid te stellen om het herstelplan die zij indiende op 18 december 2018 te herzien, was een goed initiatief leidend tot nuttige verduidelijkingen en in die zin een verbetering van het ontwerp van herstelplan maar zonder inhoudelijke herzieningen.

12. De CREG acht het van belang dat het ontwerp van herstelplan goed wordt afgestemd met de SNGs, de DSBs en de andere TSBs van de synchrone zone continentaal Europa en dit met het oog op het welslagen van het herstelplan om spoedig en efficiënt een normale toestand te bereiken na een black-outtoestand of een splitsing van het systeem in onafhankelijke synchrone gebieden.

Bovendien is artikel 6 van de Europese netcode E&R volledig gewijd aan regionale coördinatie en wordt er onder meer gewezen op consistentie van maatregelen over de herstelplannen heen zowel binnen de synchrone zone als tussen de plannen van naburige TSBs van een andere synchrone zone.

13. De spanningsherstelprocedure in de Europese netcode E&R maakt overigens in artikel 26 een onderscheid tussen een bottom-upspanningsherstelstrategie en een top-downspanningsherstelstrategie waarbij deze laatste strategie verwijst naar ondersteuning van het spanningsherstel door aangrenzende TSBs op vraag van Elia. De CREG hecht overigens veel belang aan de top-downstrategie, al dan niet in combinatie met de bottom-upstrategie, omwille van mogelijke efficiëntiewinsten en het beperken van maatschappelijke kosten voor het herstel van het elektriciteitsnet na een black-out of een splitsing van het systeem in onafhankelijke synchrone gebieden.

14. Het ontwerp van herstelplan biedt echter niet voldoende elementen om te bevestigen dat Elia met 'samenspraak' bedoelt een afstemming zoals voorgeschreven in de Europese netcode E&R. Bijgevolg stelt zich de vraag in hoeverre gerekend kan worden op een daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen en acties zoals opgenomen in het ontwerp van herstelplan van zodra Elia een beroep moet doen op derde partijen.

15. Elia meldt in paragraaf 1 van het ontwerp van herstelplan dat om tegemoet te komen aan artikel 6(1) van de Europese netcode E&R het ontwerpplan is bezorgd aan Coreso (de regionale veiligheidscoördinator) voor een consistentie check. Het is belangrijk om te onderlijnen dat Elia momenteel niet kan verzekeren in het herstelplan dat er consistentie is met de overeenkomstige maatregelen in de plannen van de TSBs binnen zijn synchrone zone en de plannen van naburige TSBs van een andere synchrone zone zoals vereist in artikel 6(1) van de Europese netcode E&R. Elia meldt dat er een herziening van het herstelplan zal worden doorgevoerd indien dit nodig mocht zijn ten gevolge van vastgelegde inconsistentie

2.4. INHOUDELIJKE OPMERKINGEN BIJ HET VOORSTEL VAN HERSTELPLAN

2.4.1. Aannames van het voorstel van herstelplan

16. Het is belangrijk om te onderlijnen dat het voorstel van herstelplan van Elia uitgaat van een relatief optimistisch scenario waarbij 24 uur na de black-outtoestand ten minste 90% van de aansluitingen van het Elia-net met SNGs en DSBs opnieuw voorzien zijn van spanning (paragraaf 8.1 van het voorstel van herstelplan).

Elia vertrekt van volgende aannames: (i) er zijn geen netelementen beschadigd of onbeschikbaar ten gevolge van het(de) incident(en) dat(die) tot de black-out heeft (hebben) geleid, (ii) er is voldoende goed opgeleid personeel beschikbaar in de operationele controlecentra, (iii) de operatoren hebben

een overzicht van de systeemtoestand via het SCADA-systeem en (iv) schakelen op afstand is mogelijk vanuit de controlecentra (paragrafen 1 en 8.2 van het voorstel van herstelplan). Elia wijst er terecht op dat het mogelijk is dat één of meerdere van deze voorwaarden niet voldaan zijn. Verder stelt Elia dat de maatregelen van dit herstelplan zijn opgesteld onverminderd andere noodmaatregelen die door Elia zullen worden toegepast in functie van de situatie om de crisis te beheren (paragraaf 1 van het voorstel van herstelplan).

De CREG besluit hieruit dat het voorstel van herstelplan een plan uitwerkt voor één scenario gedefinieerd op basis van voormelde uitgangspunt en vier aannames. De vraag die dan onmiddellijk rijst betreft de doelmatigheid van het herstelplan, en hiermee bijvoorbeeld de toereikendheid van de maatregelen, in alternatieve scenario's. Gezien de goedkeuringsvereiste van de minister bevoegd voor energie van het herstelplan, stelt zich dan de vraag in welke mate Elia volgens eigen goeddunken kan handelen indien het herstelparcours anders verloopt dan weerhouden in het herstelplan.

De CREG stelt zich de vraag of de vier aannames van Elia coherent zijn met de door Elia krachtens artikel 33 van de verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (hierna: SOGL) samen te stellen lijst van uitvalsituaties die leidt tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen van de TSB en met artikel 24(1) van SOGL. Verder vindt de CREG het niet gerechtvaardigd om het herstelplan te beperken tot aannames die wel redelijkerwijze beheersbaar zijn door Elia.

In paragraaf 8.2 van het ontwerp van herstelplan stelt Elia dat indien niet voldaan is aan de vier aannames, er ad hoc oplossingen worden toegepast. In dat geval is het volgens Elia mogelijk dat moet worden afgeweken van de vooraf vastgestelde spanningsherstelprocedures. Elia richt dan gespecialiseerde crisiscellen in tijdens het netherstel om op afwijkende situaties naar best vermogen te kunnen reageren. Dit is voor de CREG een reden te meer, omdat het herstelplan onderworpen is aan de goedkeuring van de minister bevoegd voor energie, dat de beperking door Elia tot vier aannames moeilijk aanvaardbaar is en dat op de eerste plaats de aannames moeten herzien worden.

17. In het algemeen kan worden opgemerkt dat de verwijzingen in paragraaf 1 (inleiding), paragraaf 2 (wettelijk kader) en paragraaf 3 (voorwaarden voor de activering van het herstelplan) naar artikelen uit de Europese netcode E&R en het federaal technisch reglement voor verbetering vatbaar zijn omdat zij hetzij onvolledig hetzij niet helemaal accuraat gebeuren. Zo is er bij wijze van voorbeeld geen sprake van de artikelen 23 tot 34 van de Europese netcode E&R die toch in belangrijke mate het wettelijk kader voor het herstelplan vormen en wordt artikel 378 van het federaal technisch reglement niet volledig correct weergegeven (onder voorbehoud van de Europese netwerkcodes en de richtsnoeren wordt beperkt tot de Europese netcode E&R en de Europese netcode SOGL).

Het herstelplan kan geen afbreuk doen aan de Europese netcode E&R en de bepalingen van het federaal technisch reglement, maar dergelijke zaken verdienen volgens de CREG aanpassing in een document waaraan de minister gevraagd wordt zijn/haar goedkeuring te hechten.

2.4.2. Lijsten van significante netgebruikers en netgebruikers met hoge prioriteit en daaraan verbonden maatregelen/voorwaarden

18. Overeenkomstig artikel 23(4)(c) van de Europese netcode E&R bevat het ontwerp van herstelplan een lijst van de significante netgebruikers (SNG) die verantwoordelijk zijn voor de toepassing op hun installaties van de maatregelen die voortvloeien uit de verplichte eisen bedoeld in Verordeningen (EU) 2016/631, (EU) 2016/1388 en (EU) 2016/1447 en/of nationale wetgeving, en een lijst van door die SNGs toe te passen maatregelen. Daarnaast bevat het herstelplan met toepassing van artikel 23(4)(d) van de Europese netcode E&R een lijst van significante netgebruikers met hoge prioriteit (HPSNG) en de voorwaarden voor het ontkoppelen en reactiveren ervan. De Europese netcode E&R (artikel 4(2)(d)) laat weliswaar toe dat de lijst van HPSNGs en de voorwaarden voor het

ontkoppelen en reactiveren ervan vastgesteld blijven in nationale wetgeving (en niet worden goedgekeurd op voorstel van de transmissiesysteembeheerder).

19. Elia meldt in paragraaf 4 van het ontwerp van herstelplan dat zij jaarlijks ten laatste vóór 1 oktober aan de minister van energie de (geactualiseerde) lijst van SNGs en de lijst van HPSNGs meedeelt. Betreffende de jaarlijkse actualisatie van deze lijst, veronderstelt de CREG derhalve dat de minister bevoegd voor energie jaarlijks gevraagd zal worden om een wijziging van het herstelplan goed te keuren. Wat betreft de lijst van HPSNGs is het niet helemaal duidelijk wat daarmee wordt bedoeld, aangezien deze wordt vastgesteld in artikel 261, §6, van het federaal technisch reglement (afschakeling en hervoeding) met een procedure voor jaarlijkse actualisatie door de minister bevoegd voor energie ten laatste op 1 september.

20. [VERTROUWELIJK]

21. In paragraaf 4.1 van het ontwerp van herstelplan vermeldt Elia terecht dat volgens de Europese netcode RfG (artikel 15(5)(c)) nieuwe PGMs met een maximale actief vermogen groter dan of gelijk aan 25 MW in staat moeten zijn continu in bedrijf te blijven na overgang naar eigenbedrijfsbelasting, ongeacht enige hulpaansluiting op het externe netwerk. De CREG benadrukt het belang van deze wettelijke vereiste voor het herstel van het elektriciteitssysteem. Eigenbedrijfsbelasting moet niet enkel beschouwd worden als een extra ondersteuning voor het systeemherstel en voor de snelheid van het herstel maar dient ook objectief beoordeeld en betrokken te worden bij de raming van de behoefte van black-startvermogen. Verder geldt voor de CREG dat deze vereiste van eigenbedrijfsbelasting, zoals voor alle relevante apparatuur en geschiktheden van het herstelplan, deel moet uitmaken van het testplan zoals vereist in artikel 43(2) en 43(3) van de Europese netcode E&R.

22. Betreffende de HPSNGs die rechtstreeks op het transmissienet zijn aangesloten is het voor de CREG belangrijk dat tevens de autonomie op basis van aanwezige noodstroom wordt weergegeven. Dit in de wetenschap dat deze categorie van HPSNGs van doorslaggevend belang is in de beginuren van de herstelperiode. Het kunnen uitstellen van de hervoeding na een black-outtoestand van bijvoorbeeld 4 uur naar 6 uur of 8 uur kan een belangrijke weerslag hebben op de benodigde black-startcapaciteit en dus de kostenbeheersing van het systeemherstel. De CREG is daarom voorstander dat deze categorie van HPSNG de hoge prioriteit onderbouwen met een analyse en een bepaling van de maximale tijdsperiode voor hervoeding na een blackout-toestand.

In dit verband moet bijvoorbeeld rekening worden gehouden met het feit dat een black-out van het elektriciteitssysteem geen geïsoleerde crisis betreft en dat onder meer het aardgassysteem tevens een crisis zal kennen door het wegvallen van aardgasverbruik doordat eindverbruik van aardgas afhankelijk is van elektrische apparatuur. De CREG adviseert een studie naar de impact van een black-out in België maar ook in noord-west Europa op het aardgassysteem in het kader van het herstelplan van Elia.

23. Het is belangrijk om te erkennen dat de netgebruikers die over het hele grondgebied van het land verspreid zijn en die netgebruikers met prioritaire aansluitingen omvatten zoals bedoeld in artikel 261, §6 van het federaal technisch reglement, bij voorrang spanningsherstel krijgen van de betrokken systeembeheerders zodra de spanning op het transmissie- of distributieonderstation waarop ze aangesloten zijn hersteld is. Dit betekent dat bijvoorbeeld ziekenhuizen verbonden aan de belangrijke hersteltrajecten van het elektriciteitsnet zoals voorzien in het herstelplan eerder hersteld zijn dan ziekenhuizen gelegen op hersteltrajecten die later terug onder spanning komen. In deze zin bepaalt het herstelplan, en meer bepaald de keuze van de hersteltrajecten, welke HPSNGs het eerst weer onder spanning komen. In deze zin is het tevens belangrijk te onderlijnen dat de bestaande nucleaire sites van Tihange en Doel een sleutelrol kennen in het ontwerp van herstelplan.

2.4.3. Andere inhoudelijke opmerkingen

24. In paragraaf 5 (Classificatie van systeemtoestanden) worden de definities van de verschillende systeemtoestanden vervat in artikel 18 SOGL herhaald. Dit gebeurt blijkbaar niet letterlijk maar op een meer beschrijvende manier vermoedelijk met het oog op een goed begrip en vlotte lezing ervan door de lezer. De vraag kan worden gesteld of het niet volstaat of aangewezen is om voor wat betreft de definitie van de systeemtoestanden louter te verwijzen naar artikel 18 SOGL. Het spreekt in ieder geval voor zich dat, mocht er zich enige inconsistentie voordoen met de definities vervat in SOGL, deze laatste voorrang heeft. Het kan niettemin nuttig zijn dit laatste uitdrukkelijk te vermelden.

25. In paragraaf 6.1 van het ontwerp van herstelplan geeft Elia aan dat tijdens de uitvoering van het herstelplan, terwijl de energiemarkten zijn opgeschort en het systeem geëxploiteerd wordt in de modus 'door TSB gecontroleerde dispatch', de operatoren en de managers van het NCC (Nationaal Controlecentrum Elia) en de RCCs (regionale controlecentra) een coördinerende rol vervullen. Zij verstrekken de nodige instructies aan de aangrenzende TSBs, DSBs, RSPs, BRPs, BSPs en SNGs, die deze onverwijld moeten uitvoeren. De CREG stelt dat dit gecoördineerd moet verlopen via Elia aangezien de Europese netcode E&R steeds gewag maakt van "instructies van de TSO" (bv. art. 23(3)(b) en 25(3)).

26. In paragraaf 6.3 van het ontwerp van herstelplan verwijst Elia naar de uitvoerige herstelprocedure vastgelegd tussen Elia en de DSBs. De CREG beschouwt de afgesproken herstelprocedure tussen Elia en de DSBs als een essentieel onderdeel van het herstelplan maar heeft dit niet kunnen beoordelen aangezien Elia verwijst naar een intern document. De typesamenwerkingsovereenkomst met de DSBs zal echter ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan de CREG met toepassing van artikel 4 van het federaal technisch reglement.

27. De CREG noteert dat Elia meldt in paragraaf 7 dat op transformatoren tussen Elia en DSB netten relais aanwezig zijn die het wegvallen van spanning detecteren en vervolgens een uitschakelpuls geven aan de vermogensschakelaar. Hier gebeurt de clearing dus automatisch.

28. Uit paragraaf 8.1 van het ontwerp van herstelplan blijkt dat het herstelplan is uitgewerkt door gebruik te maken van de momenteel gecontracteerde black-startdiensten waarvan de contracten lopen tot eind 2020. Welke black-startcontracten van toepassing zullen zijn vanaf 1 januari 2021 zal het resultaat zijn van een tenderingprocedure in 2020. Het is daarom van belang om transparant weer te geven in het herstelplan welke elementen voorwaardelijk zijn op de bestaande black-startcontracten met bestaande aanbieders en hoe het herstelplan nieuwe contracten, met eventuele andere aanbieders, zal opvangen of herzien.

29. In paragraaf 8.1 van het ontwerp van herstelplan vermeldt Elia Duitsland niet in het top-downscenario voor de heropbouw van het systeem. De CREG is van mening dat Duitsland tevens betrokken kan worden. Verder moet de rol van NEMO-link uitgeklaard worden indien de heropbouw (tevens) gebeurt via het Verenigd Koninkrijk. Verder is artikel 14(1) van de Europese netcode E&R ruim gedefinieerd en dient elke TSB (en dus niet enkel aangrenzende) via interconnectoren alle mogelijke

bijstand aan de verzoekende TSB te leveren op voorwaarde dat dit zijn transmissiesysteem of de geïnterconnecteerde transmissiesystemen niet in een noodtoestand of een black-outtoestand brengt.

30. In paragraaf 8.1 van het ontwerp van herstelplan wordt aangegeven dat er 5 vermogensbronnen nodig zijn om de spanning in de regelzone van Elia te herstellen met een bottom-up spanningsherstelstrategie. Elia wenst onafhankelijk te blijven van PGMs in eigenbedrijfsituatie en in eilandbedrijf voor het spanningsherstel op het net met behulp van een bottom-upstrategie. Hierdoor veronderstelt Elia geen bijdrage van eigenbedrijfsituatie/eilandbedrijf terwijl dit een extreem uitgangspunt is leidend tot een stijgend belang van black-start vermogensbronnen. Zolang de 5 vermogensbronnen voor black-start een invulling zijn vanuit de (ruimtelijke) karakteristieken van het netwerk lijkt dit voor de CREG aanvaardbaar en kan eigenbedrijfsituatie/eilandbedrijf beschouwd worden als onzekere bronnen die de herstelperiode verkorten. Het is echter wenselijk om deze begroting van black-startvermogensbronnen steeds te bepalen vanuit een analyse waarbij tevens de gevoeligheid ten opzichte van de lijst van HPSNGs in beeld wordt gebracht en door rekening te houden met de verwachte beschikbaarheden van eigenbedrijfsituatie/eilandbedrijf.

31. De CREG steunt de mening van Elia in paragraaf 8.1 van het ontwerp van herstelplan dat als een buurland een solide netwerk beschikbaar heeft, de top-downstrategie de absolute voorkeur verdient. De haalbaarheid van de top-downstrategie wordt echter ook bepaald door de beschikbaarheid van capaciteit op de interconnectoren. De CREG mist in het herstelplan de bemerking dat in geval van top-downstrategie de 'n-1' modus vervalt en overgegaan wordt tot de 'n'-modus en dit voor zover deze verschuiving niet leidt tot de situatie dat een TSB in een noodtoestand of black-outtoestand terecht komt.

32. Elia beprekt in paragraaf 8.1.4 van het ontwerp van herstelplan terecht de problematiek van het mislukken van het netherstel. Het is inderdaad niet ondenkbaar dat tijdens de herstelperiode het systeem terug valt in een black-outtoestand omdat het net nog beperkt stabiel is en dus gevoelig voor schokken. Eén van de kritische momenten hierin is de synchronisatie van eilandgebieden die opnieuw van spanning zijn voorzien. In dit geval komt het streefdoel van herstel binnen 24 uur voor 90% van de aansluitingen van Elia onder extra druk te staan. Een reden temeer dat het herstelplan duidelijkheid moet bieden over de maatregelen en acties indien de herstelperiode langer dan 24 uur duurt en zelfs meerdere dagen. Het is belangrijk om te onderlijnen dat de contracten voor black-startdiensten voorzien dat minimaal drie opeenvolgende black-startprocedures moeten kunnen worden gerealiseerd. Dit betekent dus dat er 2 mislukkingen kunnen plaatsvinden in de herstelperiode waardoor het systeem terug in een black-outtoestand terecht komt.

In paragraaf 8.2.1 van het ontwerp van herstelplan behandelt Elia de operationele spanningsherstelprocedure [VERTROUWELIJK] zonder deze aan het plan toe te voegen en ter goedkeuring voor te leggen aan de minister voor energie. Hier stelt zich de vraag in hoeverre gerelateerde documenten buiten de goedkeuring van de minister vallen en waar de scheiding ligt tussen het goedgekeurde herstelplan en de niet goedgekeurde gerelateerde documenten van Elia.

In tegenstelling tot de vaststelling in paragraaf 26 van dit advies is in paragraaf 8.2.1 van het ontwerp van herstelplan wel sprake van een top-downspanningsherstel vanuit Duitsland. [VERTROUWELIJK] Het zou nuttig zijn dat het herstelplan duidelijk maakt hoe hiermee moet worden omgegaan als de toekomst geen verderzetting is van de huidige contracten voor hersteldiensten.

33. Elia meldt terecht in paragraaf 8.3 van het voorstel van herstelplan dat de vermogensfrequentieregeling van PGMs een bijzonder belangrijke taak is gedurende de hele heropbouw. De CREG is van mening dat dit aan testen onderworpen moet zijn vanuit het testplan in overeenstemming met artikel 43(2) en artikel 43(3) van de Europese netcode E&R.

34. In paragraaf 11, eerste zin, van het voorstel van herstelplan geeft Elia aan dat de uitwisseling van informatie tijdens de nood-, black-out- of hersteltoestand van het transmissiesysteem is uitgewerkt volgens artikel 38 en artikel 40 van de Europese netcode E&R. Hier kan verwezen worden naar wat de CREG eveneens formuleert in paragraaf 31 van haar advies (A)2022 van 14 november 2019 over het voorstel van systeembeschermingsplan. Artikel 38 van de Europese netcode E&R stelt dat de regels voor de opschorting en het herstel van marktactiviteiten ook een communicatieprocedure bevatten waarin de taken en acties zijn beschreven die elke partij in zijn specifieke rol hoort uit te voeren tijdens de opschorting en het herstel van marktactiviteiten. Een dergelijke communicatieprocedure mag niet worden opgenomen in het herstelplan, maar moet worden opgenomen in de voornoemde regels voor opschorting en herstel van marktactiviteiten. Verder staat artikel 40 van de Europese netcode E&R op zich en vergt geen uitvoering. Bijgevolg is het van belang dat Elia de wettelijke basis verduidelijkt waarop paragraaf 11 van het ontwerp van herstelplan gebaseerd is, te meer daar er in artikel 23 van de Europese netcode E&R geen sprake is van communicatievereisten of vormt paragraaf 8 een onderdeel van artikel 23(3) van de Europese netcode E&R? Elia meldt in paragraaf 11 dat een gedetailleerde implementatie van de communicatie is gepland in 2019 en de CREG merkt op dit dus niet vervat is in het ontwerp van herstel plan.

35. In paragraaf 11.1.1 van het ontwerp van herstelplan meldt Elia dat zij zal onderzoeken welke communicatiekanalen het geschiktst zijn om de belanghebbenden gelijktijdig te informeren. Een gedetailleerde implementatie is gepland in 2019 maar maakt geen deel uit van dit ontwerp van herstelplan. Elia stelt in hoofdstuk 12 van het ontwerp van herstelplan dat er gedurende 24 uur reserve-energievoorziening nodig is voor de netverwerkingscentrale en voor elke locatie waar actieve netwerkkapitaal van de communicatieketen wordt gehuisvest. De CREG verwijst hier naar artikel 41(1) van de Europese netcode E&R waarin geëist wordt dat ten minste 24 uur lang informatie over het herstelplan kan worden uitgewisseld indien de externe elektriciteitsvoorziening volledig uitvalt of de afzonderlijke apparatuur van het spraakcommunicatiesysteem defect is. Dit artikel is van toepassing vanaf 18 december 2022 overeenkomstig artikel 55 van de Europese netcode E&R.

36. In paragraaf 13 (Definities en afkortingen) van het voorstel van herstelplan worden meerdere begrippen vermeld die reeds gedefinieerd worden in de Europese netcode E&R (frequentieleider, gesynchroniseerd gebied, herstelplan, top-downspanningsherstelstrategie, ...), de Europese netcode RfG (actief vermogen, blindvermogen, ...) en het federaal technisch reglement (bv. regelzone) zonder dat dit duidelijk wordt gemaakt. De vraag kan worden gesteld waarom bij het begin van deze paragraaf niet wordt bepaald dat de definities van de Europese netcode E&R en de Europese netcode RfG enz. van toepassing zijn op het herstelplan zonder deze te hernemen. Indien Elia of de minister de definities toch hernemen wil zien om de leesbaarheid van het herstelplan te verhogen, gebeurt dit volgens de CREG best als volgt “[begrip]: zoals gedefinieerd in art. [x] van de Europese netcode [E&R], te weten “[letterlijk citaat]”.

37. In paragraaf 16 biedt Elia een overzicht van gerelateerde documenten waarnaar verwezen wordt in het ontwerp van herstelplan waarvan sommige enkel intern Elia beschikbaar zijn. Elia vraagt geen goedkeuring aan de minister van energie voor deze gerelateerde documenten. De CREG stelt zich de vraag of deze reeks van documenten inderdaad buiten de goedkeuring van het herstelplan kunnen worden gesteld en of er niet controle van het bestaan, de volledigheid en inhoud van deze documenten noodzakelijk is. Wat betreft althans de samenwerkingsovereenkomsten tussen Elia en de DSBs wijst de CREG erop dat een dergelijke typeovereenkomst zo vlug als mogelijk door de netbeheerder ter goedkeuring aan de CREG moet worden voorgelegd met toepassing van artikel 4 van het federaal technisch reglement na overleg met de DSBs zoals bedoeld in artikel 316 van het federaal technisch reglement.

38. Elia meldt in paragraaf 16 de afspraken voor inter-TSB-ondersteuning met de TSB in Nederland (Tennet NL) en de TSB in Frankrijk (RTE). Over andere (naburige) TSBs is er hier geen sprake. Het betreft afspraken vastgelegd in de overeenkomstige AGSOM (*Agreement on Grid and System Operation Management*), te weten “de bilaterale overeenkomst tussen naburige TSBs, opgesteld overeenkomstig SAFA, die de basis bevat voor een hoge graad van wederzijds begrip om alle nodige taken van het netbeheer te kunnen uitvoeren en de operationele veiligheid van het elektriciteitssysteem te behouden. Deze overeenkomst omvat onder andere de afspraken inzake de toe te passen procedures in de noodtoestand” (cf. paragraaf 13 Definities en afkortingen van het voorstel van herstelplan). Op dit moment kent de CREG de inhoud van deze afspraken niet waaronder de eventuele afgesproken compensatieregeling. Deze AGSOMs legt Elia niet ter goedkeuring voor in het kader van het ontwerp van herstelplan en deze AGSOMs zijn als dusdanig niet onderworpen aan de goedkeuring van de CREG. Het spreekt echter voor zich dat deze overeenkomsten moeten voldoen aan de bepalingen van de Europese netcode E&R, in het bijzonder artikel 14. Artikel 54 van de Europese netcode E&R bepaalt dat alle relevante clausules in contracten en algemene voorwaarden van TSBs, DSBs en SNGs die verband houden met systeembeheer, voldoen aan de vereisten van deze verordening. Daartoe worden deze contracten en algemene voorwaarden dienovereenkomstig gewijzigd. De CREG heeft de taak om toe te zien op de naleving door de netbeheerder van onder meer de Europese netcode E&R met toepassing van artikel 23, §2, tweede lid, 8°, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en kan in dat kader de nodige informatie en dus ook de contracten opvragen met toepassing van artikel 26, §1, van dezelfde wet (meer dan een inzage zoals vermeld in paragraaf 16 van het voorstel van herstelplan)

39. De CREG wijst er eveneens op dat internationale en wederzijdse bijstand valt of staat met de beschikbare capaciteit op de interconnectoren en het is wenselijk dat Elia zou vermelden dat de modus van ‘n-1’ reserve wordt opgeheven en wordt overgestapt naar de ‘n’-modus indien dit mocht nodig zijn om over voldoende capaciteit te beschikken voor bijstand en voor zover deze overstap niet leidt tot een noodtoestand (of black-outtoestand) bij een TSB.

3. CONCLUSIE

40. De CREG wenst vooreerst te verwijzen naar het advies (A)2022 van 14 november 2019 over het voorstel van systeembeschermingsplan van Elia System Operator NV, met inbegrip van de lijsten van significante netgebruikers en significante netgebruikers met hoge prioriteit en de bijhorende maatregelen/voorwaarden, aangezien de analyse van het voorstel van herstelplan hierop sterk aansluit.

Zoals voor het ontwerp van systeembeschermingsplan, geldt ook voor het ontwerp van herstelplan dat dit plan voor de eerste maal is opgesteld door Elia om te beantwoorden aan de vereisten van de Europese netcode E&R. De CREG is tevens voor het herstelplan van mening dat een goede aanzet is geleverd om de door deze netcode vereiste procedures, vanuit inhoudelijk technisch oogpunt, uit te werken. Dit neemt niet weg dat het huidige advies meerdere aandachtspunten bevat, waarvan de belangrijkste hierna hernomen worden.

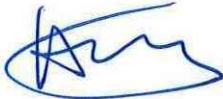
De CREG wijst erop dat het ontwerp van herstelplan van Elia is uitgeschreven voor een scenario waarbij 24 uur na de black-outtoestand ten minste 90% van de aansluitingen van het Elia-net met SNGs en DSBs opnieuw voorzien zijn van spanning. Procedures die gevolgd worden indien de realiteit niet verloopt volgens dit scenario zijn nauwelijks tot niet vervat in het ontwerp van herstelplan. De CREG denkt hierbij bijvoorbeeld aan een procedure voor het geval er zich tijdens het herstel een falen voordoet waardoor hervallen wordt in een black-outtoestand. In dit verband is de CREG van mening dat de aannames gemaakt door Elia redelijk moeten zijn en niet beperkt kunnen blijven tot de aannames die beheersbaar zijn door Elia.

De CREG wijst ook in het ontwerp van herstelplan op onduidelijkheden en mogelijke niet gereedheid op het vlak van de voorafgaande raadpleging en de gecoördineerde afstemming tussen transmissienetbeheerder Elia en betrokkenen waarop gerekend moet kunnen worden bij de uitvoering het herstelplan. Het ontwerp van herstelplan biedt volgens de CREG op dit vlak niet voldoende garanties. In het bijzonder betreft het hier de nodige afspraken met andere TSBs ('AGSOM') en DSBs ('SOK'). De type samenwerkingsovereenkomst met de DSBs moet zo vlug als mogelijk door de netbeheerder ter goedkeuring aan de CREG worden voorgelegd met toepassing van artikel 4 van het federaal technisch reglement na overleg met de DSBs zoals bedoeld in artikel 316 van het federaal technisch reglement.

De CREG wijst op de voorwaardelijkheid van het herstelplan [VERTROUWELIJK] Het zou nuttig zijn dat het herstelplan duidelijk maakt hoe hiermee moet worden omgegaan als de toekomst geen verderzetting is van de huidige contracten voor hersteldiensten.

Logischerwijze staat de context van het herstelplan niet los van het systeembeschermingsplan en eveneens worden verwezen naar het besluit van de CREG in haar advies (A)2022 over het ontwerp van systeembeschermingsplan. Alles is vandaag nog niet uitgeklaard om een degelijk systeembeschermingsplan en herstelplan uit te werken dat voldoende elementen bevat om te verzekeren dat de uitvoering ook daadwerkelijk doeltreffend en efficiënt kan worden gerealiseerd om op de eerste plaats een black-out af te wenden en als dit zou falen, opnieuw een normale toestand te bereiken op het elektriciteitsnet. De CREG is voorstander van een herziening van het herstelplan, zoals voor het systeembeschermingsplan, op korte termijn (bv. 2 jaar) na goedkeuring ervan.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE

[VERTROUWELIJK]